

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

درس حجاب

از دفتر آیت

حضرت زین العابدین سلام الله علیها

به پاسداشت مقامی، بیگانه، مستحق و نگاه روح سر
و عالم انسانی، سنت قرآنی، عاقل و پندوران و
تعمیر امور دنیوی و دایره انسان سعادت
انگیزه و نوازه سعادت که عطا
کند زندگی است

مطالعه مطلوبه فایده مند

ایده الهی، حاجت رسید، مستطاب، سر بهنگام، جو سو و استغاثت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

درس حجاب از قرآن و حضرت زهرا (سلام الله عليها)

نویسنده:

آیت الله سید مصطفی شریعت موسوی اصفهانی

ناشر چاپی:

دار التفسیر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	درس حجاب از قرآن و حضرت زهرا (سلام الله علیها)
۶	مشخصات کتاب
۶	اشاره
۸	فهرست مطالب
۱۰	مقدمه
۱۲	نگاهی کوتاه به مسأله حجاب در قرآن: ۱ - مقتعه ۲ - چادر:
۱۳	عمر بن خطاب و تحریف در تفسیر آیه شریفه:
۱۶	یزید بن معاویه و کوشش های او بر ضد حجاب:
۱۸	شروع پیاده کردن نقشه بی حجایی در کربلا
۲۰	اشاره به چند مطلب مهم و بیان انگیزه های یزید
۲۵	استعمار و بی حجایی
۲۹	پاسخ به کسانی که پوشاندن صورت را واجب نمی دانند
۳۱	کیفیت حجاب حضرت زهرا علیها السلام
۳۴	چهار درس از حجاب حضرت زهرا علیها السلام
۳۸	درباره مرکز

درس حجاب از قرآن و حضرت زهرا (سلام الله علیها)

مشخصات کتاب

سرشناسه : شریعت موسوی اصفهانی، مصطفی، - 1310

عنوان و نام پدیدآور : درس حجاب از قرآن و حضرت زهرا (سلام الله علیها) / مولف علامه محقق فقیه مدقق آیه الله سید مصطفی شریعت موسوی اصفهانی.

مشخصات نشر : قم : دارالتفسیر، 1384.

مشخصات ظاهری : ص 32

شابک : 964-7866-98-43500 ریال :

یادداشت : فهرست نویسی براساس اطلاعات فیپا

موضوع : حجاب

حجاب -- جنبه های قرآنی

فاطمه زهرا (س)، 8؛ قبل از هجرت - ق 11

رده بندی کنگره : 17/BP230/ش4د4 1384

رده بندی دیویی : 297/636

شماره کتابشناسی ملی : م 84-16800

ص: 1

اشاره

شریعت موسوی اصفهانی، مصطفی، 1310 -

درس حجاب از قرآن و حضرت زهرا (سلام الله علیها) / مؤلف: مصطفی شریعت موسوی اصفهانی. -- قم: دار التفسیر، 1384.
32 ص.

3500 ریال. 4 - 98 - 7866 - 964 : ISBN

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

1. حجاب. 2. حجاب -- جنبه های قرآنی - 3 فاطمه زهرا (سلام الله علیها)، 8؟ قبل از هجرت - 11 ق. الف . عنوان.

4 د 4 ش / 17/230/636/297 BP

1384

کتاب خانه ملی ایران 16800-84 م

آدرس: قم - خیابان معلم، میدان روح الله - تلفن: 7744212 - تلفاکس: 7741621

نام کتاب: درس حجاب از قرآن و حضرت زهراء علیها السلام

مؤلف: آیه الله حاج سید مصطفی شریعت موسوی

نوبت چاپ: دوّم چاپ: شریعت

تاریخ نشر: 1384 هـ . ش 1426 هـ . ق تیراژ: 3000 نسخه

شابک : 964 - 7866984 - 4 964 - 7866-984 : ISBN

خیراندیش دیجیتال: انجمن مددکاری امام زمان (عج) اصفهان

ویراستار کتاب: خانم مریم محققیان

ص: 2

- مقدمه - ابعادی از اهمیت بحث در «حجاب زن»...5
- نگاهی کوتاه به «مسأله حجاب» در قرآن...7
- آن چه در قرآن واجب شده و مراتب سنگینی و اجرای آن برای پیامبر صلی الله علیه و آله...8
- عمر بن خطاب و تحریف در تفسیر آیه حجاب...8
- شیوع این تحریف با توجیهاات زشتی در روایات عامه...9
- جواب مختصر به این توجیهاات...10
- یزید بن معاویه و کوشش های او بر ضدّ حجاب...11
- «شجره ملعونه» در قرآن...11
- ضربه های یزید در سایه ادعای خلافت پیامبر صلی الله علیه و آله و ولایت امر مسلمین...12
- شروع پیاده کردن نقشه بی حجابی در کربلا پس از شهادت امام حسین علیه السلام...13
- ختی شدن نقشه های یزید با خطبه های اهل بیت علیهم السلام...14
- اشاره به چند مطلب و بیان انگیزه های یزید...15
- استعمار و بی حجابی...20
- تاثیر بی حجابی و بد حجابی در: «الف» کوبیدن تمام نظم ها و قوانین مخصوصاً قوانین اسلام و قرآن...23
- «ب» ایجاد صحنه بی بند و باری و هرج و مرج عمومی...23

بهترین آرزوی استعمار برای تسخیر ملت ها و تاراج ثروت های آن ها در سایه بی حجابی و بد حجابی...24

پاسخ به کسانی که پوشاندن صورت را واجب نمی دانند...24

کیفیت حجاب حضرت زهرا علیها السلام...26

بر داشت از دو گوشه زندگی آن حضرت...26

1- حجاب و پوشش های آن حضرت در جهیزیه اش...26

2- کیفیت لباس پوشی و حجاب آن حضرت هنگام رفتن به سوی مسجد برای محاجّه با ابی بکر درباره غصب فدک و خلافت و دیگر

امور اسلامی...27

چهار درس از حضرت زهرا علیها السلام...29

ص: 4

«مسأله حجاب زن» از اهمیت ویژه ای برخوردار است که ناچار باید توجه خاصی به آن مبذول داشت.

از یک سو، پس از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و انحراف از خط ولایت و خلافت آن بزرگوار از مقر اصلی و بر حق خود (یعنی: امیر المؤمنین) و دیگر ائمه دوازده گانه - صلوات الله علیهم - که مفسر و مبین قرآنند به، دیگران مسأله حجاب زن نیز دچار تفسیر غلط گردید.

و از سویی هرج و مرج جنسی که تمام قوانین و انضباط ها و نظم ها و از جمله برنامه های اسلامی مربوط به امور خانوادگی را بر هم زده و جامعه را دست خوش کشمکش های داخلی بر سر امور شهوانی می نماید از طریق بی حجابی و بد حجابی به آسانی تحقق پیدا می کند.

و از سوی دیگر دشمنان استعمارگر ممالک اسلامی کم و بیش از طریق متخصصین سیاسی و خاور شناسان، خود، به آثار و راز بی حجابی پی برده و به دنبال آن از راه های گوناگون توسط دست نشاندهگان خود به

ترویج و گسترش بی‌حجابی می‌پردازند و از فرهنگ‌سازی در کیفیت لباس زنان و کیفیت‌خانه‌سازی تا انتشار عکس‌های زنان بی‌حجاب و بدحجاب (حتی در کتاب‌های درسی) و روی پارچه‌ها و ظروف تا نشر مقاله در روزنامه‌ها و مجلات و تهیه فیلم‌های سینمایی و صحنه‌های تئاتر و... برای رسیدن به هدف‌های نامشروع خود استفاده کرده و از هیچ کوششی کوتاهی نمی‌کنند.

متأسفانه برخی از نویسندگان اسلامی هم غافلاً و یا اغفالاً و یا به علت کمی سرمایه‌اطلاعات اسلامی و یا به کار نبردن فرصت کافی جهت تحقیق در این‌گونه مسائل مبادرت به نشر مطالبی می‌کنند که مخصوصاً با انگیزه‌های شیطانی دیگر جمع شده و بهانه‌ای برای بی‌حجابی و بدحجابی می‌گردد و بدتر از آن این‌که بی‌حجابی و بدحجابی مستند به آن نوشته‌های بی‌اساس به عنوان «حجاب اسلامی» تلقی می‌گردد!

و از سوی دیگر، اساساً این مسأله در خور بحث بوده و هست که:

مقدار پوشش و حجاب را قرآن و اسلام در چه حدی تعیین نموده، و حکم الهی درباره‌ی چهره و دست‌ها چیست؟ و پس از آن که تمام هیکل زن باید پوشیده باشد آیا صورت و دست‌هایش را هم باید بپوشاند یا نه؟ البته با در نظر گرفتن این‌که اولاً: حجاب برای جلوگیری از انگیزه‌های شیطانی است که با دیدن حاصل می‌شود و ثانیاً عمده‌زیبائی‌های برانگیزنده در چهره می‌باشد

اکنون ببینیم قرآن که اساس قوانین اسلام است چه می گوید و حجاب حضرت فاطمه زهرا - صلوات الله علیها - که بهترین نمونه زن در اسلام بوده و کار هایش و مخصوصاً حجابش مستقیماً زیر نظر پیامبر صلی الله علیه و آله انجام می شده، چگونه بوده است؟

نگاهی کوتاه به مسأله حجاب در قرآن: 1 - مقنعه 2 - چادر:

در اسلام برای زن دو پوشش در مقابل نا محرمان که یکی را بر فراز دیگری بپوشد واجب شده و مورد عمل حضرت زهرا علیها السلام بوده است.

1 - خِمار: که به نام «مقنعه» و «روسری» از آن تعبیر می کنند و روی سر قرار گرفته، به وسیله آن سر و گردن و اطراف سینه پوشیده می شود:

(وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ) (1)

یعنی: «حتماً باید زنان مؤمنه مقنعه و روسری خود را تا سینه خود قرار دهند»

2 - جلباب: که به نام های «چادر»، «عبا» یا نام های محلی دیگری از آن تعبیر می کنند، و از فراز سر تا پاها را می پوشانند و بر فراز «مقنعه» و سایر لباس های دیگر پوشیده می شود:

(يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ) (2)

یعنی: «ای پیامبر! بگو به همسرانت و دخترانت و زنان مؤمنین که

ص: 7

1- سوره نور آیه 31

2- سوره احزاب آیه 59

گوشه های چادر خود را بر فراز خود به هم نزدیک آورند چون این کار کمترین مقداری است که شناخته شوند تا مبادا مورد اذیت قرار گیرند»

چون جلوگیری از شناخته شدن چهره جذاب زن جلوگیری از آفات تولید شده آن تحریکات است که آن آفات و حجم آن قابل پیش بینی نیست و باعث نابودی عزت و شرف و شخصیت زن می شود و ممکن است تا نابودی و از بین رفتن او نیز بیانجامد

همان گونه که آیه فوق بیان کرده تمام زن های مسلمان باید با «چادر» چهره خود را از نا محرم بپوشانند و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و موظف به اجرای این حکم است و قرآن بر حسب مراتب سنگینی اجرای این حکم برای پیامبر صلی الله علیه و آله زنان را در سه گروه ذکر کرده:

1- ازواج آن حضرت.

2- دختران آن حضرت

3- زنان عموم مؤمنین.

عمر بن خطاب و تحریف در تفسیر آیه شریفه:

عمر بن خطاب در زمان خلافتش اولاً: «چادر» که در آیه سوره احزاب به «جلباب» تعبیر شده را به «مقنعه» و «خمار» تحریف کرده (با این که دستور «مقنعه» جداگانه در سوره نور ذکر شده:

(وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ) (1)

ص: 8

1- سوره نور آیه 31

یعنی: «باید زنان مؤمنه مقنعه بر سر کرده و تا گریبان و سینه بیاندازند»

و ثانیاً: گفت این پوشش قرآنی (یعنی: «جلباب») که به «خمار» و «مقنعه» تحریف و تنزل داده بود) تنها نشانه ای برای زنان آزاد است تا از برده ها متمایز شوند و با این نشانی کسی متعرض آنان نگردد. (1)

در حالی که آیه شریفه اصلاً سخنی از زنان آزاد و زنان برده (حرائر و اماء) به میان نیاورده است.

تحریف عمر در این موضوع تا آن جا رسید که روزی کنیزی که سرش را پوشانده بود با شلاق خود کتک زد و گفت: خود را شبیه زنان آزاد نکن. (2)

این تحریف غلط در میان اتباع او نیز تا آن جا پیش رفت که ابن شهاب زهری یکی از علماء و محدثین از تابعین رسماً گفت: «این آیه نهی کرده از کنیزان که سر خود را بپوشانند. (3)

ص: 9

1- ابن ابی شیبیه، عن أبي قلابة، عنه، قال: كان عمر بن الخطاب لا يدع في خلافته أم-ة ت-ق-نّع، يقول: انما القناع للحرائر كي لا يؤذین. ر. ك: «المصنف» ابن ابی شیبیه الكوفی ج 2/ ص 135، «كنز العمال» المتقی الهندی ج 15/ ص 485، «الدر المنثور» جلال الدین سیوطی ج 5/ ص 221

2- ابن ابی شیبیه عن انس قال: رأى عمر جارية مقنعة، فضربها بدرته، وقال: القى القناع لا تشبهنّ (تشبهین. خ. ل) بالحرائر. ر. ك: «المصنف» ابن ابی شیبیه الكوفی ج 2/ ص 135

3- عبد بن حمید، عن ابی شهاب انه قيل له: الأمة تزوج فتخمر، قال: (يا أيها النبي قل لأزواجك وبناتك ونساء المؤمنين يُدنين عليهن من جلابيبهن) فنهى الله الاماء ان يتشبهنّ بالحرائر. ر. ك: «الدر المنثور» جلال الدین سیوطی ج 5/ ص 221

ولی ملاحظه می کنید در آیه شریفه چنین نیست: (يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ) (1)

یعنی: «ای پیامبر! به ازواج خود و دخترانت و زنان مؤمنین بگو بر فراز همه خود گوشه های چادر را به هم نزدیک کنند»

و عجیب تر آن که قرآن بلافاصله و صریحاً دلیل و علت این حکم را بیان می فرماید:

(ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ) (2)

یعنی: «این کمترین مقداری است که زن شناخته شود تا آن که اذیت نشود»

چون هنگامی که چهره و زیبایی های چهره زن برای مردان - مخصوصاً جوانان - شناخته نشده و دیده نشود، تحریکات جنسی به حداقل کاهش می یابد و زن مورد تهاجم جنسی قرار نمی گیرد

از این جا پایه تحریف در «حجاب اسلامی» در دستگاه های حاکمه مسلمانان شروع شد، ولی اولاً: بیان صریح قرآن (چنان چه گذشت) و

ثانیاً: وجود ائمه طاهرين عليهم السلام و بیانات و فداکاری های آن ها و سپس فقهای راستین و با تقوای، اسلامی هم چنان باعث استحکام «حجاب

ص: 10

1- سوره احزاب 59

2- سوره احزاب آیه 59

اسلامی» و پایداری آن در بستر زمان در میان مسلمین تا این زمان شده است.

البته برای کسانی که پیرو قرآن و اسلام باشند.

یزید بن معاویه و کوشش های او بر ضد حجاب:

یزید بن معاویه که یکی از شاخه های شجره ننگین بنی امیه است و در قرآن اصل این شجره - به اتفاق مفسرین شیعه و سنی - به عنوان «شجره ملعونه» یاد شده و دور نمای آفت بار آن بر اسلام را پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در خواب دیدند و از دیدنش آشفته و ناراحت بیدار شدند

آن حضرت در خواب دیدند: بوزینه ها و میمون هایی در محراب و منبرشان بازی می کنند و بر روی هم می جهند و شهوت رانی می کنند لذا ناراحت و غمگین بیدار شدند آن گاه آیه نازل شد که:

(وَ إِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُحَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا) (1)

یعنی: «(ای رسول! ما) هنگامی که به تو گفتیم پروردگارت بر همه مردم احاطه دارد و قرار ندادیم آن چه در خواب به تو نشان دادیم جز آزمایشی برای مردم و شجره ملعونه را و ما آن ها را از عواقب آن می ترسانیم ولی زیاد نمی کند آن ها را جز طغیان (بزرگی).»

ص: 11

این آیه نازل شد و از بنی امیه به عنوان «شجره ملعونه» یاد کرد و خبر داد از طغیان بزرگ آن ها بر اسلام. (1)

یکی از ضرر های بزرگ آن ها بر اسلام این بود که به عنوان خلیفه جانشین پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله خود را بر مسلمین تحمیل کرده و بر ضد اسلام کار می کردند

یزید بن معاویه که یکی از پلید ترین آن ها بود با این که علناً پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله را انکار می کرد و می گفت:

ص: 12

1- ابن جریر عن سهل بن سعد رأى رسول الله صلى الله عليه وآله بنى فلان ينزون على منبره نزو القردة فسَاء ذلك فما استجمع ضاحكاً حتى مات و انزل الله: (وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ) - ابن ابى حاتم عن ابن عمر عنهما: انّ النبي صلى الله عليه وآله قال: رَأَيْتُ وُلْدَ الْحَكَمِ بْنِ ابِي الْعَاصِ عَلَى الْمَدَابِرِ كَأَنَّهُمْ الْقِرَدَةُ وَ انْزَلَ اللَّهُ فِي ذَلِكَ: (وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ) يعني: الحكم و ولده - ابن ابى حاتم عن يعلى بن مرة، قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: اريت بني امية على منابر الأرض و سيملكونكم فتجدونهم ارباب سوء و اهتّم رسول الله صلى الله عليه وآله لذلك، فانزل الله: (وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ). - ابن مردويه عن الحسين بن على عليهما السلام، عنهما ان رسول الله صلى الله عليه وآله اصبح و هو، مهموم، فقيل: مالك يا رسول الله؟ قال: انى اريت فى المنام كأن بني امية يتعاورون منبرى هذا فقيل: يا رسول الله! لا تهتمّ فانّها دنيا تنالهم فانزل الله: (وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ) ر.ك: «الدّر المنثور» جلال الدين سيوطى ج 4 / ص 191، «الميزان» علامه طباطبائى ج 13 / ص 149

لعبت هاشم بالملك فلا *** خيرٌ جاء ولا وحى نزل (1)

با این حال خود را به عنوان خلیفه و جانشین همین پیامبر و ولی امر مسلمین و واجب اطاعة بر آن ها می دانست.

یزید بن معاویه با انواع گوناگون فسق و فجور و فحشاء و منکرات و قتل عام در شهر های مقدس مکه و مدینه و بالاتر از آن قتل عام ذریه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و در رأس آن ها جانشین راستین آن حضرت یعنی امام حسین علیه السلام و حبس و قتل و اختناق شدید بزرگان و نیکان مسلمین و غیر ذلک در هدم اسلام کوشا بود

از جمله نقشه های پلید و بسیار مؤثر او در هدم اسلام «نقشه کشف حجاب زنان» بود

شروع پیاده کردن نقشه بی حجابی در کربلا

یزید بن معاویه نقشه های بسیاری در نابودی اسلام و تسلط طغیان گرانه خود بر جامعه اسلامی داشت که بالاخره همه اش با یاری پروردگار و کوشش فداکارانه مسلمین خنثی شد مانند:

1- نگذاشتن قبر و اثری از امام حسین علیه السلام و یارانش که خداوند این نقشه را خنثی کرد و جامعه عمل به خود نپوشید.

ص: 13

1- ر.ک: «شرح الاخبار» قاضی نعمان مغربی ج 3/ص 252 «الاحتجاج» شیخ طبرسی ج 2/ص 34، «الغدیر» علامه امینی ج 3/ص 261 و ج 11/ص 14، «تاریخ طبری» ج 8/ص 188

2- ارباب شدید مسلمین که دیگر کسی جرأت نافرمانی از او را به دل راه ندهد و حکومت او مدّت ها بلا مانع بماند که این هم جامه عمل به خود نگرفت و شورش هایی از هر سو بر ضد او شروع شد مانند: شورش مسیب بن نجبه فزاری کوفی، سلیمان بن صرد، مختار بن ابی عبیده ثقفی و دیگران و حکومت او تقریباً بیش از سه سال و نه ماه طول نکشید و در حدود سن سی و هفت سالگی در چهاردهم ربیع الاول سال 64 هجری مرد.

3- «نقشه کشف حجاب» که از روز عاشورا پس از شهادت حضرت ابا عبد الله الحسین - صلوات الله علیه - و یاران فداکارش و تاراج اموال اثاثیه آن حضرت و اهل بیتش علیهم السلام شروع شد و چادر و مقنعه از سر زن ها ربودند ولی با عکس العمل ها و سخنرانی های کوبنده اسیران اهل بیت علیهم السلام مانند: امام سجاد علیه السلام و حضرت زینب علیها السلام و ام کلثوم علیها السلام و سکینه علیها السلام و فاطمه علیها السلام روبرو و خنثی گردید.

حضرت زینب علیها السلام در مجلس یزید روی همین مسأله کشف حجاب صریحاً به یزید اعتراض شکننده فرمود که:

أَمِنَ الْعَدْلُ يَا بَنَ الْطُلُقَاءِ! تَخْدِيرُكَ حَرَائِكَ وَأَمَائِكَ وَسُوقَ بَنَاتِ رَسُولِ اللَّهِ سَبَايَا؟ قَدْ هَتَكَ سَتُورَهُنَّ وَابْدِيَّتَهُنَّ وَجُوهَهُنَّ تَحْدُوهُنَّ
الْإِعْدَاءُ مِنْ بَلَدٍ إِلَى بَلَدٍ وَيَسْتَشْرَفُهُنَّ أَهْلُ الْمَنَاهِلِ وَالْمَنَاقِلِ وَيَتَصَفَّحُ وَجُوهَهُنَّ الْقَرِيبُ وَالْبَعِيدُ وَالِدُنِّيَّ وَالشَّرِيفُ لَيْسَ مَعَهُنَّ مِنْ
رَجَالِهِنَّ وَلِيٍّ وَلَا مِنْ حَمَاتِهِنَّ حَمِيٍّ.»

یعنی: «ای فرزند آزاد شدگان! آیا از عدالت است که زنان و کنیزان خود را پس پردهٔ حجاب حفظ کرده ای و دختران رسول خدا را در معابر و کوچه و بازار به شکل اسیری بی پرده و حجاب با صورت های گشوده بین مردم می گردانی؟ که مردم سر راه از دور و نزدیک از وضع و شریف چهرهٔ آن ها را تماشا بکنند در حالی که باقی نگذاشته ای از مردان آن ها کسی را و نه از حمایت گران آن ها حمایت گری را.» (1)

و حضرت امام سجاد علیه السلام در مسجد، شام میان انبوه جمعیت و حضور یزید بن معاویه با خطبه ای آتشین و غرّاء او را کاملاً رسوا کرد و ارکان حکومتش را متزلزل ساخت و بدین وسیله نقشه کشف حجاب اهل بیت علیهم السلام که می توانست سر آغاز کشف حجاب عمومی بین مسلمین شود خنثی گردید و بالأخره یزید بن معاویه ناچار شد ضمن اظهار پشیمانی و توبه از امام سجاد علیه السلام و حضرت زینب علیها السلام و دیگران عذر خواهی کند و لباس و پوشاک و چادر و مقنعه به آن ها بدهد تا بپوشند و کلیه درخواست های آن ها را از سر تسلیم بپذیرد

اشاره به چند مطلب مهم و بیان انگیزه های یزید

نقشه کشف حجاب یکی از مؤثر ترین نقشه ها برای ایجاد هرج و مرج و به هم خوردن نظم عمومی و گسیختگی قوانین مخصوصاً

ص: 15

1- ر.ک: «ناسخ التواریخ» مرحوم سپهر ج 6 / ص 357، «بحار الانوار» علامه مجلسی ج 45 / ص 134، «احتجاج» شیخ طبرسی ج 2 /

ص 35

شکسته شدن قوانین و مقررات اسلامی است زیرا:

اولاً: جاذبه جنسی مرد و زن و غریزه شهوت در آن‌ها از مهم‌ترین و آماده‌ترین و پر قدرت‌ترین و فعال‌ترین و بیدارترین قوای انسانی است که حتی بسیاری از اوقات در خواب هم به کار خود ادامه می‌دهد.

ثانیاً: بیشترین جاذبه از طریق دیدن حاصل می‌شود

ثالثاً: بیشترین زیبایی‌ها و طروات‌هایی که جذب محبت و شهوت می‌کند در چهره است که مرکز بیش‌ترین زیبایی‌های هر شخص بوده و معمولاً زیبایی و زشتی اشخاص را از چهره مشخص می‌کنند و از این‌ها دیدن چهره است که محبت و شهوت و عشق جنسی بین زن و مرد برانگیخته و قوای دیگر را به سوی آن گسیل داشته و در کمین صید یک‌دیگر برآمده و با مزاحمت و ایجاد زمینه موجب تنازع و درگیری‌های شدید شده و چه بسا به جنگ‌های کوچک و بزرگ منجر گردیده است.

از این بیان دو نکته ظاهر گردید:

1 - یکی از مؤثرترین عوامل برای برهم زدن قوانین و نظم اسلامی و هر نظم دیگری، همانا ایجاد روح آزادی جنسی و شهوانی بین مردم است.

2- یکی از بهترین موجبات برانگیختن شهوات عمومی بین مرد و زن برداشتن موانع دیدن همدیگر که همان «حجاب» است می‌باشد.

اگر چه برانگیختن شهوات و تهییج مرد و زن به سوی یک‌دیگر و رواج آن‌ها بسیار دارد مانند:

«الف» ایجاد اماکن تفریحی عمومی برای مرد و زن.

«ب» ایجاد استخرها و فراهم نمودن موجبات شنا در دریا و رودخانه‌ها برای مرد و زن

«ج» ایجاد اماکن آموزشی مختلط مخصوصاً در سطح دبیرستان و دانشگاه

«د» ایجاد اماکن ورزشی، مختلط چه برای ورزش و چه تماشای ورزش کاران

«ه-» و حتی ایجاد اماکن درمانی به صورت مختلط

و لیکن از همه آن‌ها آسان‌تر و بی‌خرج‌تر و همگانی‌تر و همه‌جائی‌تر، همانا «رواج بی‌حجابی» بین زنان و قرار گرفتن آن‌ها بدون پرده و حجاب و روپوش در اختیار دید عمومی مردان است که همه‌جا و همیشه و بدون هزینه اثر سوء خود را می‌بخشد.

یزید بن معاویه برای منهدم کردن اسلام، چنین نقشه‌هایی در سر داشت او می‌خواست اسلام راستین که آئین الهی و قرآنی و ضامن تکامل و سعادت حقیقی است نابود شود و فقط یک نوع مراسم قشری و سطحی و ظاهری باقی مانده و او هم خلیفه و ولی امر مسلمین آن باشد

یزید بن معاویه از اول نقشه بی‌حجاب کردن زنان را کشیده بود و برای عملی کردن آن از اهل بیت پیامبر علیهم السلام شروع کرد

فاطمه صغری دختر امام حسین علیه السلام، روز عاشورا پس از غارت کردن

لشکر می گوید:

دیدم عمه ام زینب بالین سرم گریه می کند گفتم:

«یا عمّتا! هل من خرقه استتر بها رأسی عن اعین النظّار؟ فقالت: یا! بنتاه و عمّتك مثلک فرأیتُ رأسها مکشوفة».

یعنی: «ای عمه آیا پوششش پارچه ای هست که سرم را از نگاه نا محرمان بپوشانم؟ جواب داد: دختر جان! عمّه ات نیز همانند تو است پس دیدم سر او هم مکشوف و برهنه است» (1).

شیخ مفید از حمید بن مسلم نقل می کند که:

«فسالته النسوة ان یستر جمع ما اخذ منهنّ لیسترنّ به»

یعنی: «زنان امام حسین علیه السلام (گریه کنان در مقابل عمر بن سعد درخواست کردند که: لشگر پوشش های غارت شده را برگردانند تا خود را مستور کنند و عمر بن سعد نیز دستوری داد ولی کسی آن را عمل نکرد» (2).

سید ابن طاووس در کتاب «الملهوف» چنین نقل می کند:

«و حمل نسائه علی احلاس اقتاب الجمال بغیر وطاء مکشّفات الوجوه»

یعنی: «زنان امام حسین علیه السلام را (از کربلا) بر شتران سوار کردند در حالی که صورت های شان مکشّفه و بدون پوشش بود» (3).

ص: 18

1- ر.ک: «بحار الانوار» ج 45 / ص 61

2- ر.ک: «بحار الانوار» ج 45 / ص 61

3- ر.ک: «بحار الانوار» ج 45 / ص 107

این «کشف حجاب» از دختران پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در واقعه کربلا مستقیماً زیر نظر و به دستور یزید بن معاویه بود و از این رو حضرت زینب علیها السلام در مجلس یزید حضوراً نسبت این کار را به خود یزید داد و فرمود: «تو این کار را کردی» و یزید هم انکار نکرد.

«أمن العدل يا ابن الطلقاء تخديرك حرائك و امائك و سوقك بنات رسول الله سبايا؟ قد هتكت ستورهنّ و ابدیت و جوههنّ»

یعنی: «ای فرزند آزاد شدگان! (که جدم پدران را از بند اسارت نجات داد) آیا از عدالت است که اکنون تو زنان و کنیزان خود را در پشت پرده و پوشش حفظ کرده ای و دختران پیامبر را به اسارت بدون پرده و حجاب با صورت های مکشوفه به اطراف شهرها می گردانی؟» (1)

خطبه های کوبنده اهل بیت علیهم السلام خط و نقشه های یزید را خنثی کرد و یزید آن چنان رسوا و بی اعتبار و بی آبرو شد که حتی خودش احساس خطر جدی بر مُلک و سلطنت خویش نمود لذا اوّل ادّعا کرد که این کارها به دستور عبید الله بن زیاد بوده و خودش را تبرئه کرد، و بعداً شروع به دلجویی و اظهار محبّت به اهل بیت علیهم السلام اعلام نموده و حتی مجلس عزائی در دمشق به درخواست اهل بیت علیهم السلام برای امام حسین علیه السلام بر پا شد و بالأخره نقشه و طرح بی حجابی او به همین جا خاتمه یافت.

ص: 19

1- ر.ك: «ناسخ التواریخ» مرحوم سپهرج 6/ ص 357، «بحارالانوار» علامه مجلسی ج 45/ ص 134، «احتجاج» شیخ طبرسی ج 2

ص 35

یکی از نیروهای بسیار پر قدرت که می‌تواند غالب بر تمام قوای انسانی و حاکم بر بسیاری از تصمیمات او بشود قوای شهوی و جنسی در مرد و زن است این قوه از پدیده‌های آفرینش و بسیار مرموز و عمیق و پر شاخه در وجود انسان و تمام قوای او با هدف بقاء نسل تعبیه و تنظیم شده است بر این اساس جاذبه جنسی بین مرد و زن در سرشت آنان آن‌چنان آمیخته شده که در تمام حالات از نظر روحی و عاطفی یکدیگر را جذب می‌کنند

این جاذبه جنسی اگر مهار و تنظیم و محدود به زن و شوهرش شود و آزاد و عمومی گردد نه تنها آن هدف بقاء نسل تأمین نمی‌شود بلکه:

- تمام امور زندگی پایمال و مختل می‌شود.
- شخصیت انسانی و کمالاتش منهدم و از حیوانات و وحوش هم پست تر می‌گردد.
- از خدا و دین و عوالم آینده خود بی‌خبر و غافل می‌ماند
- زندگی او دچار جنگ‌ها و خونریزی‌های نابودکننده خواهد شد.
- از آنچه برکات این قوه به شمار می‌رود مانند لذت جنسی و پیدایش فرزند و روابط عاطفی بین آن‌ها و دیگر نتایج محروم خواهد شد.
- و هم چنین از بر خورد های متزاحمین موجبات نابودیش فراهم

شده و به بدترین سرنوشت دچار خواهد شد.

همه این آفات در صورتی است که مرد و زن به طور آزاد چهره یک دیگر را ببینند چون در چهره انسان زیبایی هایش متمرکز است.

ولی قرآن دستور داده زن از غیر محارم صورت خود بپوشاند تا زیبایی های چهره او برای نامحرم شناخته نشده مجذوب او نشود و در کمین او در نیامده که او را صید کند و چه بسا نابودش سازد.

قرآن به طور صریح در سوره احزاب حکم پوشاندن صورت و علت و راز این حکم را به طور فشرده ذکر کرده (که آن را قبلاً با ترجمه اش ذکر کردیم)

در سوره نور هم می فرماید:

(وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا) (1)

یعنی: «نباید زن ها زیبایی های خود را ظاهر سازند مگر به طور نا خود آگاه و خود بخود چیزی از زیبایی های آن ها ظاهر شود.

و به دنبال آن می فرماید:

(وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ) (2)

یعنی: «نباید زن ها زیبایی های خود را ظاهر کنند مگر برای شوهران خود و پدران خود و دیگر محارم»

و باز در همین آیه دستور پوشش «مقنعه» را داده که سر و گردن و

ص: 21

1- سوره نور آیه 31

2- سوره نور آیه 31

اطراف سینه را بدان بپوشند که اگر اتفاقاً در هنگام راه رفتن و نشست و برخاست و یا پیش آمد دیگر (مانند: وزش باد) چادرش کمی باز شد به وسیله مقنعه سر و گردن و سینه پوشیده باشد:

(وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ) (1)

یعنی: «زنان مقنعه خود را تا سینه برسانند» تا این قسمت های حسّاس پوشش بیش تری داشته باشد و احتیاطی افزون انجام گیرد تا عفت و نجابت و شخصیت زن کاملاً از دید گاه اجانب مصون و محفوظ بماند.

پس نتیجتاً دو مطلب روشن می شود:

«اولاً»: کاربرد جاذبه جنسی در ایجاد تباهی تمام قوانین و مقررات و به هم خوردگی تمام اوضاع انسانی و شخصیت زن و مرد

«ثانیاً»: کاربرد «حجاب زن» در مهار و کنترل کردن جاذبه جنسی و حفظ زن و مرد و تمام جامعه از خطرات و آفات ناشی از آن جاذبه جنسی.

با این بیان مختصر که ذکر کردیم متوجه می شویم که «چرا دستگاه های استعمار علاقمند به بی حجاب کردن زنان بوده و در این راه سرمایه گذاری های فراوان نیز می کنند؟»

هنگامی که قوای شهوی بیدار شد و جاذبه جنسی بین زن و مرد با

ص: 22

دیدن یکدیگر به فعالیت افتاد بر تمام افکار و روحیه طرفین سایه می افکند و تمام افکار و تصمیمات تحت تأثیر آن متأثر می شود، تا جایی که بر تمام ذهنیات او غلبه می کند

در چنین حالتی حاکمیت خدا و دین و ایمان در جامعه نابود شده و یا در نهایت ضعف قرار می گیرد و در نتیجه قانون و نظم پایمال شده و حساب کار با عواطف عشقی بی حساب و بی نظم می شود که همه چیز را به هرج و مرج می کشد.

در چنین جامعه ای - که اکثراً غرق در عوالم شهوانی هستند - دیگر اداره امور مملکت به دست چه کسی انجام خواهد شد و کجا صحت عمل در امور دیده می شود؟

در چنین جامعه ای طبقه جوان که اکثر قوای فعال را تشکیل داده و سرمایه مملکت هستند و باید در مقابل تهاجم اجنبی و غارت گران از ثروت های ملی دفاع نموده و در نگهداری و پیشرفت علم و صنعت و انتظامات و کشاورزی و دیگر شئون مملکت از خود حساسیت نشان دهند دلباخته در عشق و شهوات بی مرز و حساب گشته و از کار افتاده می گردند

و در این حال بهترین صحنه برای دستگاه استعمار فراهم و به هر شکلی که می خواهد حاکمیت خود را پیاده کرده در حالی که اهل آن مملکت سرگرم هوس رانی جنسی بوده و به یک دیگر مشغول هستند.

از این جاست که می بینیم سالیان بسیاری است که استعمار (غرب و

(شرق در راه «بی حجاب کردن زنان» مخصوصاً در ممالک اسلامی گام های بلندی برداشتند علی الخصوص در ایران دوران حکومت رضا خان پهلوی به شکل قلدری و زور شروع و بعد از آن تا این زمان نیز به شکل های مختلف از طریق تهاجم فرهنگی و غیره این هدف را دنبال کرده اند که از جمله این فعالیت ها شایان ذکر است: تنزل «حجاب» از اصول واقعی اسلامی و قرآنی خود و تحریف آن به شکل های مختلف دیگر که چه بسا بدتر از بی حجابی است مثلاً: چادر سیاه بر سر کردن با چهره باز و گشوده که خود یک نوع آرایشی برای درخشندگی بیشتر و جلوه دادن چهره است.

پاسخ به کسانی که پوشاندن صورت را واجب نمی دانند

در اینجا لازم است در پاسخ برخی که پوشاندن چهره و صورت را غیر واجب شمرده اند مختصراً عرض کنیم:

«اولاً» در سوره احزاب می فرماید:

(يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَائِبِهِنَّ ذَلِكَ اَدْنٰى اَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِنَنَّ) (1)

یعنی: «گوشه های چادر را بر فراز سر به هم نزدیک کنند که این کمترین مقداری است که شناسایی شوند تا مورد اذیت قرار نگیرند (و با این نزدیک کردن گوشه های چادر، شناسایی چهره خود را برای اجانب به حداقل کاهش دهند).»

ص: 24

«ثانیاً»: در سوره نور می فرماید:

(وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا) (1)

یعنی: «هیچ زیبایی های خود را نباید اظهار کنند مگر آن که خود بخود ظاهر باشد» مانند چادر زیبا و کفش زیبا.

و به دنبال آن می فرماید:

(وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ) (2)

یعنی: «نباید زیبایی های خود را ظاهر کنند مگر برای شوهران و پدران... (و دیگر محارم)»

«ثالثاً»: در گوشه هایی از واقعه کربلا- (که ذکر شد): «الف» از عمل یزید بن معاویه در بی حجاب کردن اهل بیت علیهم السلام: «مکشفات الوجوه» که صورت و چهره آن ها را مکشفه کرد «ب» از سخنان حضرت زینب علیها السلام در اعتراض به یزید: «قد ابدیت وجوههن»

یعنی: «صورت و چهره های دختران پیامبر را گشوده و باز و ظاهر کردی»، آن چهره هایی که دختران پیامبر صلی الله علیه و آله به حسب حکم الهی پوشانده بودند تو گشوده و بی حجاب و برای مردان اجنبی ظاهر ساختی.

در همه این ها روی سخن به «گشودن چهره و حرمت آن» است.

ص: 25

1- سوره نور آیه 31

2- سوره نور آیه 31.

کیفیت حجاب حضرت زهرا علیها السلام

حال برای نمونه حجاب حضرت زهرا علیها السلام، که اقتباس از قرآن و دستور پدر بزرگوارش پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است از دو گوشه حساس زندگی آن حضرت شاهد می آوریم که زیر نظر پیامبر عظیم الشان بنا به دستور قرآن به آن حضرت در سوره احزاب بوده است.

«الف» جهیزیه آن بانوی بزرگ جهان علیها السلام

جهیزیه آن حضرت از مهریه ایشان که یک زره از امیر المؤمنین علیه السلام بود و به بازار برده و به پانصد درهم فروختند تهیه شد.

جهیزیه از نوع پوشش

1- یک پیراهن به هفت درهم

2- یک مقنعه به چهارده درهم

3- یک رو لباسی که روی پیراهن پوشیده می شد به نام «قطیفه» سیاه رنگ

4- یک عبای سفید (1)

پس از این که با بقیه اثاث البیت از جهیزیه بر پیغمبر صلی الله علیه و آله عرضه داده شد آن حضرت با دست آن ها را زیر و رو کردند و گریستند، سپس سر به سوی آسمان بلند کرده و فرمودند:

«خداوندا! مبارک کن بر هر قومی که عمده از ظروف آنان سفالین

ص: 26

است» (یعنی: طبقه ضعیف)

این جهیزیه که به دستور پیامبر صلی الله علیه ابو آله به طبق دستور قرآن تهیه شده بود و پس از تهیه نیز مورد بررسی و تجدید نظر آن حضرت قرار گرفت نشان می دهد «پوشش زن» از نظر قرآن، اسلام و پیامبر صلی الله علیه ابو آله به چه نوع است؟ و زنان از سیده النسوان علیها السلام و نیز از خاتم پیامبران صلی الله علیه ابو آله باید درس گرفته و آن را الگو و سر مشق قرار دهند.

و پس از لباس های معمولی و یک رو لباسی سر و گردن و اطراف سینه را با «مقنعه» بپوشانند و سپس با «چادر» خود را از نا محرم بپوشانند.

«ب» کیفیت لباس پوشی آن حضرت علیها السلام

کیفیت لباس پوشی آن حضرت علیها السلام هنگامی که می خواستند به مسجد بروند برای سخنرانی و خطبه در حضور عموم مهاجر و انصار و سایر مسلمین و محاجّه با ابی بکر درباره غصب فدک و میراث و خلافت و غیر آن، به این شرح است:

«... انه لما اجتمع ابوبکر وعمر علی منع فاطمة علیها السلام فدکاً وبلغها ذلك لاثت خمارها علی رأسها و اشتملت بجلبابها و اقبلت فی لمة من حفدتها و نساء قومها تطأ ذیولها مات- خرم مشیتها مشیة رسول الله صلی الله علیه ابو آله، حتی دخلت علی ابی بکر و هو فی حشد من المهاجرین و الانصار و غیر هم فنیطت دونها مائة فجلست ثم أنت أدّأهش القوم لها بالبکاء فارتجّ المجلس، ثم امهلت هنیئة، حتی اذا سکن

ص: 27

تشییح القوم و هدأت فورتهم، افتتحت الکلام بحمد الله و الثناء علیه و الصلاة علی رسوله فعاد القوم فی بکائهم، فلما امسکوا عادت فی کلامها فقالت الحمد لله علی ما انعم... الختبه».

یعنی: «هنگامی که ابو بکر و عمر اتفاق نظر کردند بر جلوگیری فاطمه علیها السلام از فدک و این خبر به آن حضرت رسید، مقنعه اش را بر سر پیچید و خود را در میان عبا قرار داد و اطراف خود را از سر و صورت و سایر بدنش را تا پاهایش به آن پوشانید و در میان جمعی از زنان خدمت گزاران و یاران و زنان قوم خود به جانب مسجد رو کرد و به قدری لباس هایش بلند بود که هنگام راه رفتن پایش را به دامن آن می نهاد و مانند رسول خدا صلی الله علیه و آله راه می رفت تا وارد مسجد شد بر ابی بکر که در میان گروهی از مهاجر و انصار و غیر هم بود، بعداً پرده ای در مقابل آن حضرت کشیده شد و نشست پس ناله ای برکشید که جمعیت به گریه و ضجه در آمدند سپس کمی آرام شد تا از شیون مردم کاسته شد پس شروع به سخنرانی نمود با حمد و ثنای خداوند و درود بر پیامبر باز جمعیت به گریه افتادند پس از آن که از گریه خودداری کردند به سخنرانی و خطبه اش اعاده فرمود... و تا آخر آن خطبه معروفه را و احتجاجاتش با ابی بکر و سایرین ایراد فرمود.» (1)

ص: 28

چهار درس از حجاب حضرت زهرا علیها السلام

نتیجه، بحث به چند نکته درباره حجاب دختر پیامبر صلی الله علیه و آله اختصاص دارد که ذیلاً متذکر می شویم:

1- با مقنعه سرش را پوشاند همان طور که در قرآن در سوره نور آمده (وقبلاً ذکر شد).

2- خود را تماماً از سر و صورت تا همه روی پاهایش را با «عبا» (به تعبیر عرب) و «چادر» (به تعبیر ما ایرانیان) پوشاند همان گونه که در سوره احزاب دستور آن آمده است و مخصوصاً به پیامبر صلی الله علیه و آله دستور داده که به دخترانش امر کند

3- هنگام نشستن در مسجد که مردم حضور داشتند اول پرده ای در مقابل کشیده شد و از پس پرده آن حضرت سخنرانی و ایراد خطبه فرمود.

4- هنگام سخنرانی در وسط جمعی از زنان قرار داشت و جدا و مشخص خود را قرار نداده بود.

این بود مختصری در رابطه با مسأله حجاب و اهمیت آن از منظر قرآن و زندگی حضرت زهرا علیها السلام و تفصیل و توضیح بیشتر را به موقع دیگر وا می گذاریم و السلام علیکم و علی عباد الله الصالحین

حوزه علمیه اصفهان

مدرسه صدر بازار

مصطفی شریعت موسوی

جمادی الثانية 1415

ص: 29

مژده به پژوهش گران معارف اسلام و اهل بیت علیهم السلام

به زودی طرح «مسأله حجاب» به صورت مشروح شامل بررسی تحقیقی مسئله از نظر قرآن و تفسیر شیعه و سنی و حدیث و فقه مشتمل بر چهل و نه درس خارج فقه از همین مؤلف به نام «الشَّهاب في مسألة الحجاب» منتشر خواهد شد.

«ان شاء الله»

ص: 30

قسمتی دیگر از آثار این مؤلف

تفسیر

سلسله تفسیر «المستتیر من الوحی المنیر» شامل:

تفسیر سوره حمد

العسس فی تفسیر سوره عبس (عربی) مطبوع

تفسیر سوره فجر (فارسی) در شرف چاپ

تفسیر سوره توحید (فارسی)

تفسیر سوره ناس (عربی) در شرف چاپ

تفسیر سوره فلق (عربی) در شرف چاپ

و تفسیر سوره های دیگر که هنوز تنظیم نشده

حواشی بر تفسیر «المیزان» مرحوم استاد علامه طباطبائی قدس سره (عربی)

حواشی بر «قاموس مفردات قرآن» حجة الاسلام و المسلمین قریشی (فارسی)

فقه

تقریرات درس مرحوم استاد آیه الله بروجردی قدس سره (عربی)

تقریرات درس مرحوم استاد آیه الله خوبی دس سره (عربی)

حواشی بر «مستمسک» مرحوم استاد آیه الله حکیم قدس سره (عربی)

ص: 31

حواشی بر «تکلمه» مرحوم استاد آیه الله خویی قدس سره (عربی)

حواشی بر قسمتی از مباحث حدود «جواهر» (عربی)

حواشی بر «مکاسب» مرحوم شیخ اعظم انصاری قدس سره از اول مکاسب محرمه تا آخر احکام خیارات و قبض (عربی)

رساله در قسمتی از احکام قبله (عربی)

اصول

تقریرات درس مرحوم استاد آیه الله خویی (عربی)

حواشی بر «کفایه» (عربی)

حواشی بر «فرائد» (عربی)

رساله ای درباره نماز و جماعت مطبوع

امامت جماعت غیر اهل علم (فارسی) مطبوع

نظری به موسیقی از طریق کتاب و سنت (فارسی) مطبوع

الشَّهاب فی مسألة الحجاب (فارسی) در شرف چاپ

رساله ای در شرح احوال مرحوم میر لوحی سبزواری قدس سره در شرف چاپ

مجموعه اشعار مؤلف به نام «بلبلی در بزم آفرینش» در شرف چاپ

و غیر این ها از رساله های بزرگ و کوچک به فارسی و عربی

ص: 32

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه موفق به تولید نرم‌افزارهای تلفن همراه، کتاب‌خانه‌های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارک امام علیه السلام پشتیبانی می‌شود.

برای خدمت‌رسانی بیشتر شما هم می‌توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می‌دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک می‌گوییم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه‌ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آبادی - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

